

MARMARA ÜNİVERSİTESİ

SIFIR ATIK YÖNERGESİ

Senato: 4 Ekim 2022/429-2

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak, Tanımlar

Amaç

Madde 1 – (1) Bu Yönergenin amacı, Marmara Üniversitesi Rektörlüğü'nün sorumluluk ve yetki alanları içinde eğitim-öğretim, araştırma, üretim ve hizmet faaliyetleri sonucunda oluşan atıkların, üretildikleri yerlerde geri dönüşüm ve bertaraf türlerine göre ayrı toplanması; toplanan atıkların güvenli bir şekilde geçici olarak depolanması; her bir grup atığın mevzuata uygun olarak üniversite dışına lisanslı atık işleme veya bertaraf tesisine gönderilmesinin sağlanması ile sıfır atık yönetiminin görev, yetki ve sorumluluklarına ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

Kapsam

Madde 2– (1) Bu Yönerge, Marmara Üniversitesi'nin bütün külliye, kampüs ya da yerleşke olarak isimlendirilen yerleşim alanlarında bulunan akademik ve idari birimlerinde eğitim, öğretim, araştırma, üretim, hizmet ve ticari işletme faaliyetleri sonucunda ortaya çıkan tüm atıklar ile muhtelif birimlerde oluşan kimyevî, tıbbî, biyolojik, radyoaktif, elektrikli ve elektronik vb. her türlü atığın, üretiminden geri dönüşümüne veya nihai bertaraf edilmesine kadar bütün süreçleri, bu kapsamda görevlendirilen birim, komisyon ve görevlilerin görev, yetki ve sorumlulukları ile çalışma şekline ilişkin hükümleri kapsar.

Dayanak

Madde 3 – (1) Bu Yönerge, 2872 sayılı Çevre Kanunu ve 02.04.2015 tarihli ve 29314 sayılı Resmî Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Atık Yönetimi Yönetmeliği ile 12.07.2019 tarih ve 30829 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan Sıfır Atık Yönetmeliği hükümlerine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

Madde 4 – (1) Bu Yönergede geçen;

Atık

: Üniversite'nin bütün yerleşim alanlarında bulunan akademik ve idari birimlerinde eğitim, öğretim, araştırma, üretim, hizmet ve ticari işletme faaliyetleri sonucu ortaya çıkanlar ile mevzuatı gereği bulunduğu alandan belirli bir disipline bağlı olarak muhtelif birimlerde oluşan kimyevî, tıbbî, biyolojik, radyoaktif, elektrikli ve elektronik vb. gibi kullanım süresi sona eren ve hizmetin verildiği alandan uzaklaştırılması gereken maddeleri,

Atık Geçici Depolama Alanı	: Kaynağında ayrı toplanan atıkların atık işleme tesislerine gönderilmeden önce güvenli şekilde bekletildiği her bir kampüs içindeki muhafaza alanlarını,
Birim	: Rektörlüğe bağlı eğitim birimleri, idari birimler, araştırma ve uygulama merkezleri ve koordinatörlük vb. birimlerini,
Birim Sıfır Atık Sorumlusu	: Akademik birimlerde dekan veya müdürün görevlendireceği dekan/müdür yardımcısını; daire başkanlıklarında şube müdürünü, idari birimlerinde görevlendirilen idari personeli,
Koordinasyon Birimi	: Üniversitedeki sıfır atıklardan sorumlu birimi,
Kurul	: Marmara Üniversitesi Sıfır Atık Danışma Kurulunu,
Üniversite	: Marmara Üniversitesini,
Rektör	: Marmara Üniversitesi Rektörünü, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Genel Esaslar, Sıfır Atık Koordinasyon Birimi, Sıfır Atık İstişare Kurulu ve Görevlilerin Sorumlulukları

Genel Esaslar

Madde 5 – (1) Bu Yönerge ile;

a) 2872 sayılı Çevre Kanunu ve bu Kanuna bağlı olarak çıkartılan mevzuat ile uluslararası kabul görmüş atık düzenlemelerinin üniversitede uygulanmasını sağlamak.

b) Üniversite birimlerinde zorunlu olmadıkça atık üretilmemesi için en yüksek seviyede önleyici tedbirler alınmasını sağlamak.

c) Üniversitede oluşan atıkların, mevzuata uygun şekilde kaynağında ayrı biriktirilmesi, toplanması ve geçici depolanmasını ve lisanslı atık işleme veya bertaraf tesisine gönderilmesini sağlamak.

ç) Üniversite personeli ile öğrencilerin, üniversite içindeki ve dışındaki yaşamlarında sıfır atık bilincine sahip olmalarını sağlamak.

d) Üniversitede oluşan tüm atıkların mevzuata uygun şekilde yönetilmesi için sıfır atık koordinasyon biriminin kuruluş ve işleyiş esaslarını belirlemek.

e) Üniversite birimlerinde sıfır atık sorumlularını ve görevlerini belirlemek.

Sıfır Atık Koordinasyon Birimi

Madde 6– (1) Sıfır Atık Koordinasyon Birimi; İdari ve Mali İşler Daire Başkanlığı bünyesinde kurulup, Üniversitenin sıfır atık yönetim sisteminin uygulanmasıyla ilgili her türlü sürecin koordine edildiği birimdir. Sıfır Atık Koordinasyon Birimi sorumlusu ve birimde görevlendirilecek olan personeller Rektör tarafından görevlendirilir.

Sıfır Atık Koordinasyon Biriminin Görevleri

Madde 7 – (1) Sıfır Atık Koordinasyon Biriminin görevleri şunlardır:

- a) Üniversite Sıfır Atık Yönetim Planını hazırlamak ve Rektörlüğe sunmak,
- b) Atık yönetimine ilişkin hazırlanan Yönerge hükümlerine uymak ve Atık Yönetim konusunda ülkemiz ve dünyadaki gelişme ve uygulamaları takip ederek, Yönerge ve uygulamaları güncel tutmak,
- c) Üniversite’de sıfır atık sisteminin kurulması, uygulanması, planlanması ile iş süreçleri ve ortaya çıkan problemler ve bu problemlerin çözümünü sağlamak,
- ç) Üniversite’nin akademik ve idari birimlerinde yönergede belirlenen esaslara göre, Birim Sıfır Atık Sorumlusu ve Üniversite yerleşim alanlarındaki Atık Geçici Depolama Alanı Sorumlusu ile birlikte Sıfır Atık sisteminin uygulanmasını sağlamak,
- d) Atık yönetimde gerçekleşecek tüm süreçleri yönetmeliklere ve mevzuata uygun olarak yapılmasını sağlamak,
- e) Üniversite’de hizmet veren bütün ticari işletmelerde, Yönergede belirlenen esaslara göre sıfır atık sisteminin uygulanmasını sağlamak,
- f) Üniversite’nin tamamında Atık azaltma konusunda çalışma ve uygulamalar yapmak,
- g) Bütün öğrencilerin Sıfır Atık uygulamaları konusunda bilinçlenmesi ve uygulamaları sahiplenmesi için eğitim programları hazırlamak, uygulamak ve gerekirse eğitim müfredatına dahil edilmesini teklif etmek,
- ğ) Sıfır Atık uygulamaları konusunda gerektiğinde Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, diğer kamu kurum ve kuruluşları ile özel sektörlerle gerekli koordinasyonu sağlamak,
- h) Danışma Kurulu toplantıları gündem maddelerini belirlemek ve toplantılarda raportör görevini yerine getirmek,
- ı) Bütün akademik ve idari birimlerde sıfır atık sorumlularına gerekli bilgilendirmeleri yapmak ve gerektiğinde eğitim taleplerini karşılamak,
- i) Birimlerde ayrı toplanıp geçici depolama alanlarında bekletilen atıkların lisanslı atık işleme firmalarına teslimi karşılığında alınan makbuz vb. belgelerin bir kopyasını Atık Geçici Depolama Alanı Sorumlusundan almak,
- j) Birimlerin 6 aylık sıfır atık çalışmalarına dair raporlarını, Haziran ve Aralık ayları sonunda birimlerden talep etmek; alınan raporlara göre sıfır atık bilgi sistemine veri girişini sağlamak ve Üniversitenin senelik Sıfır Atık Yönetim raporunu düzenlemek,
- k) Üniversite yerleşim alanlarında, Sıfır Atık ile ilgili çalışmalarda Kampüs Amirleri ve Bina İdari Amirleri ile gerekli koordinasyonu sağlamak,
- l) Rektörün verdiği diğer görevleri yerine getirmek.

Sıfır Atık Danışma Kurulu ve Görevleri

Madde 8– (1) Sıfır Atık Danışma Kurulu; Üniversite Genel Sekreteri başkanlığında Rektör tarafından Üniversite öğretim üyeleri arasından görevlendirilen bir öğretim üyesi (tercihen Çevre Mühendisliği Bölümü'nden), Genel Sekreter Yardımcısı, İdari ve Mali İşler Daire Başkanı, Yapı İşleri ve Teknik Daire Başkanı, Sağlık Kültür ve Spor Daire Başkanı ve Sıfır Atık Koordinasyon Birim Sorumlusundan oluşur.

(2) Sıfır Atık Danışma Kurulu, Üniversitenin bütün yerleşim alanları içinde eğitim, öğretim, araştırma, üretim ve hizmet faaliyetleri sonucu oluşan atıkların; üretildikleri yerlerde ayrı ayrı toplanması, güvenli bir şekilde geçici bir yerde depolanması, taşınması ve nihai bertaraf edilmesinin sağlanmasına ilişkin bütün süreçlerde birimlerin çalışmalarının eş güdüm içerisinde yürütülmesi, ilgili mevzuatın doğru ve etkin bir şekilde uygulanması amacıyla oluşturulan istişari bir kuruldur. Üniversitenin sıfır atık yönetim planının ve atık politikasının güncel mevzuat çerçevesinde yürütülmesi için gerekli tavsiyelerde ve danışmanlık hizmetlerinde bulunur. Kurulun amacı Sıfır Atık Koordinasyon Biriminin çalışmalarına katkı sağlamaktır.

(3) Kurul, olağan toplantılarını 6 (altı) ayda bir (mümkünse Ocak ve Temmuz aylarında) yapar. Başkan, gerek görmesi halinde Kurulu veya birim sıfır atık sorumlularını olağanüstü toplantıya çağırabilir.

(4) Kurul toplantılarında Sıfır Atık Koordinasyon Birimi'nin senelik uygulama planı müzakere edilerek, ilgili daire başkanlıklarının yapacağı idari, teknik, satın alma, bütçe vb. her türlü destek konuları müzakere edilir. Bütçe ihtiyacı olacak bir durum varsa, tespit edilir ve bütçe çalışmalarına dahil edilir.

(5) Gerek görülmesi halinde bu toplantılara, toplantı gündemine göre Üniversite'nin diğer akademik ve idari birimlerinden yetkililer ile Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü'nden yetkililer davet edilebilir.

Birim Sıfır Atık Sorumluları

Madde 9– (1) Üniversitenin tüm akademik ve idari birimlerinde birim sıfır atık sorumlusu belirlenir. Akademik birimlerde dekan veya müdürün görevlendireceği dekan yardımcısı veya müdür yardımcısı; daire başkanlıklarında şube müdürü diğer idari birimlerde birim amiri tarafından görevlendirilen memur birim sıfır atık sorumlusu olarak görevlendirilir.

Birim Sıfır Atık Sorumlularının Görevleri

Madde 10- (1) Birim Sıfır Atık Sorumlularının görevleri şunlardır:

- a) Üniversite Sıfır Atık Yönergesini, Koordinasyon birimi ile irtibat halinde, kendi birimde uygulamak,
- b) Birimin sıfır atık yönetim planlarını hazırlanmak ve Koordinasyon birimine bildirmek.
- c) Sıfır atık yönetimi ile ilgili birimin ihtiyaçlarını belirlemek ve ihtiyaçların karşılanmasını sağlamak,

ç) Birimde atık oluşturma potansiyeli olan faaliyetleri belirlemek, takip etmek ve atık üretimini engelleyici tedbirler almak, birim atık denetimleri yaptırmak,

d) Atıkların, insan sağlığı ve çevreye yönelik zararlı etkisini giderecek veya en aza indirecek şekilde, uygun biçimde ambalajlanmasını ve etiketlenmesini sağlamak

e) Atık üretimini en az düzeye indirecek gerekli tedbirleri almak/aldırmak,

f) Birim içinde oluşan atıkları, birim yöneticisinin tahsis ettiği bir alanda, bu Yönerge hükümlerine uygun bir şekilde geçici olarak depolanmasını sağlamak. Periyodik aralıklarla atıkların Koordinasyon birimi tarafından belirlenen atık geçici depolama alanlarına taşınmasını sağlamak ve bu işlemlere ilişkin kayıtları tutmak,

g) Atık Geçici Depolama Alanlarına gönderilen atıklar için Depolama Alanı Sorumlusundan alınacak formları toplayarak, birimin atık kayıtlarını tutmak ve bilgileri düzenli olarak Sıfır Atık Koordinasyon Birimine iletmek.

ğ) Atık toplama tarihleri de dâhil olmak üzere, Yönergede öngörülen sıfır atık yönetimine ilişkin Sıfır Atık Koordinasyon birimi tarafından alınan kararları birim personeli ile öğrencilere ve diğer ilgililere duyurmak,

h) Atık yönetimi faaliyetlerine matuf 6 aylık raporlar hazırlamak ve bu raporları Haziran ve Aralık ayları sonunda Sıfır Atık Koordinasyon Birimine iletmek.

Atık Geçici Depolama Alanı Sorumlusu ve Görevleri

Madde 11- (1) Her bir külliye, kampüs ya da yerleşke olarak isimlendirilen yerleşim alanlarında bulunan atıkların niteliğine uygun şekilde bir veya birden fazla sayıda kurulan geçici depolama alanlarında aşağıdaki görevleri yerine getirmekle sorumlu personeldir. Bu personel külliye, kampüs ya da yerleşke sorumlusu tarafından görevlendirilir.

Atık Geçici Depolama Alanı Sorumlusunun görevleri şunlardır:

a) Atık geçici depolama alanı oluşturulması için sıfır atık koordinasyon birimine öneride bulunmak,

b) Atıkların niteliğine uygun şekilde ayrıştırılmasını sağlamak,

c) Atık depolama alanlarının tertip, düzeni, güvenliği ve bakımını yaptırmak,

ç) Günlük veya haftalık atık giriş çıkış kayıtlarının tutulmasını sağlamak,

d) Atık kabulü karşılığı verilen makbuzların muhafazasını sağlamak ve sıfır atık koordinasyon birimine ulaştırmak.

e) Külliye, kampüs ya da yerleşkelerde bulunan diğer atık toplama ünitelerini kontrol etmek burada oluşan atıkların sıfır atık sistemine uygun bir şekilde geçici atık toplama alanlarına intikalini sağlamak.

Atık Üreticileri ve Sorumlulukları

Madde 12- (1) Atık üreticileri, Üniversite kadrosunda görev yapan her kademedeki personel ve öğrenciler ile Üniversite yerleşim alanlarında faaliyet sürdüren ticari işletmeler ile yükleniciler adına çalışan personel ve misafirlerdir.

(2) Atık üreticilerinin sorumlulukları şunlardır:

a) Sıfır Atık Yönetimi konusunda bilgi edinmek, Yönerge ile belirlenen uygulama esaslarına uymak,

b) Bağlı bulunduğu birimin sıfır atık sorumlularının talimatlarına uymak

c) Atık oluşumunu önlemek, bu mümkün değilse atık üretim miktarını en aza indirmek için gerekli tedbirleri almak,

ç) Atığın geri kazanılması veya tehlikeli atığın tehlikesinin azaltılması/ortadan kaldırılması amacıyla, birimlerde veya açık alanda bulunan toplama ve biriktirme kutularına/ünitelerine atığı bırakmak ya da bırakılmasını sağlamak,

d) Günlük yaşamda ve çalışma hayatında kullanılacak ürünlerde, kullanıldıktan sonra doğaya olumsuz etkisi en az olan ürünleri kullanmak/tercih etmek,

e) Atıkların doğaya gelişigüzel bırakılmaması için duyarlı olmak,

f) Atıkların önlenmesi konusundaki gelişmeleri takip etmek; bu konudaki düşünce ve önerilerini birim atık sorumlusuna iletmek.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Yönergede Hüküm Bulunmayan Haller

Madde 13- (1) Bu Yönergede hüküm bulunmayan hallerde ilgili mevzuat hükümlerini uygulamak esastır. Mevzuatta tanımlanmamış hususlarda ise yine mevzuat hükümlerine aykırı olmamak koşuluyla Sıfır Atık Danışma Kurulunca alınan kararlar uygulanır.

Yürürlükten Kaldırılan Mevzuat

Madde 14- (1) 07 Mart 2017 tarih ve 2017/354-4 sayılı Senato kararı ile yürürlüğe giren Marmara Üniversitesi Atık Yönetimi Yönergesi yürürlükten kaldırılmıştır.

Yürürlük

Madde 15 – (1) Bu Yönerge, Üniversite Senatosu tarafından kabul edildiği tarihte yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 16 – (1) Bu Yönerge hükümlerini Marmara Üniversitesi Rektörü yürütür.